

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 63 din 26.02.2025

Dosar nr. 276/2021

Petiția nr. 21245/05.11.2024 DJ

Petentă: .....

Reclamat: Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România (UCIMR)

Obiect: petenta reclamă o posibilă faptă discriminatorie săvârșită de Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România prin respingerea dosarului de artist amator depus la uniune pentru a deveni membru al acesteia.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1. ....

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România (UCIMR) cu sediul în București, Sector 1, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 5, cam 40 și adresa de comunicare a actelor de procedură la Av. Ciprian Cioaric, București, Sector 1, Str. Sevastopol nr. 13-17, ap.300B

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa nr. 2778/17.05.2021 a fost citată petenta iar prin adresa nr. 3630/17.05.2021 a fost citată partea reclamată, părțile fiind informate că, având în vedere contextul evoluției epidemiologice determinate de răspândirea virusului Sars-Cov2, acestea au posibilitatea de a trimite punctul de vedere în scris, precum și alte acte sau dovezi, soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul acestora (filele 85-86 la dosar).

5. Petenta a comunicat la dosar un punct de vedere, însoțit de un set de înscrisuri (filele 87-111 la dosar). Aceasta a comunicat acordul privind soluționarea în lipsă a petiției.

6. Partea reclamată a comunicat un punct de vedere la dosar (filele 112-115 la dosar). Aceasta a comunicat acordul privind soluționarea în lipsă a petiției.

7. Prin adresa înregistrată cu nr. 4957/30.06.2021, s-a transmis petentei punctul de vedere comunicat de reclamată la dosar, acordându-se acesteia un termen pentru depunerea de note/concluzii scrise (fila 116 la dosar).

8. Petenta a comunicat note scrise la data de 29.07.2021. S-au depus înscrieri la dosar (filele 117-160 la dosar) și probe pe suport electronic (CD).
9. S-a solicitat un punct de vedere de la Ministerul Culturii prin adresa nr. 2391/30.03.2022 (fila 124 la dosar).
10. Prin adresa nr. 2351/30.03.2022 s-au solicitat reclamatei înscrieri (fila 125 la dosar).
11. Procedură legal îndeplinită.
12. Cauza a fost soluționată prin Hotărârea CNCD nr. 359 din 22.06.2022, soluție: admiterea excepției de tardivitate.

Prin acțiunea înregistrată inițial la Tribunalul Olt, ulterior declinată la Curtea de Apel Craiova, reclamata ..... a solicitat, în contradictoriu cu CNCD și UCIMR, respingerea excepției tardivității introducerii petiției, anularea hotărârii CNCD nr. 359 din 22.06.2022 iar în subsidiar, a solicitat obligarea CNCD să soluționeze fondul cauzei memoriului său înregistrat la CNCD sub nr. 2778/12.04.2021. Instanța de fond a admis în parte acțiunea reclamatei petente și a dispus anularea Hotărârii nr. 259/22.06.2022 și obligarea CNCD la soluționarea pe fond a petiției. Recursul declarat de CNCD împotriva sentinței civile nr. 201/2023, pronunțată de Curtea de Apel Craiova în dosarul nr. 369/54/2023 a fost respins.

Curtea de Apel Craiova – Secția contencios administrativ și fiscal, prin sentința civilă nr. 201/2003 a dispus următoarele:

- admite în parte acțiunea formulată de reclamanta ..... (...) în contradictoriu cu pârâții Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (...) și Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România (...).
  - anulează Hotărârea nr. 359/22.06.2022, a CNCD din dosarul CNCD nr. 276/2021 și obligă pârâțul CNCD să soluționeze pe fond petiția reclamantei.
13. Prin adresa înregistrată cu nr. 10529/26.11.2024, petenta a solicitat să se dea curs dispozițiilor executorii ale hotărârii judecătorești și să se soluționeze petiția, prin raportare la cererea de aderare a petentei la UCIMR înregistrată sub nr. 1818/23.09.2019.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

14. Petenta sesizează Consiliul cu privire la o presupusă atitudine discriminatorie a reclamatei la adresa sa, în raport cu colegii săi de ansamblu folcloric, care ar beneficia de prevederile Legii nr.8/2006.
15. Petenta arată că, în anul 2012, a depus la UCIMR București dosarul de artist amator conform Legii nr. 8/2006 și, deși dosarul era complet cu toate actele solicitate, acesta i-a fost respins.
16. Petenta a adus la cunoștința asociației faptul că o parte dintre colegii ei din ansamblul de amatori Dunărea Corabia, cu o activitate mult mai mică în domeniu, au avut dosarele aprobate și acestora li s-au eliberat adeverințe de membru UCIMR, în baza cărora au putut depune dosarul la Casa de Pensii Olt, în baza cărora beneficiază de efectele Legii nr. 8/2006. La această sesizare petenta nu a primit răspuns.
17. Se arată că în anul 2019, petenta a revenit cu un alt dosar la UCIMR, cu toate actele solicitate pentru a deveni membru și, instituția, prin adresa din data de 26.09.2019, i-a

comunicat acesteia că activitatea se încadrează în categoria artiștilor amatori, însă i-a respins dosarul pe motiv că solicitanta nu are studii de specialitate.

18. Petenta a explicat în scris faptul că activitatea ei artistică este de amator și, ca artist amator, a avut ca profesor și conservator folclorul și lăutarii, ducând mai departe tradițiile și obiceiurile. Aceasta a activat încă de la vârsta de 10 ani ca solist de muzică populară, în cadrul Casei de cultură Corabia, făcând parte, de asemenea, din: grup vocal, brigadă artistică, montaj literar-muzical, cor, dansuri populare, activități în baza cărora i-au fost recunoscute meritele pe plan local, dovadă în acest sens fiind adeverința semnată de referentul cultural, șeful serviciului cultural, secretarul primăriei și primarul localității.

19. Se arată că adeverința menționată, susținută cu fotografii din perioada respectivă, la care se adaugă corespondența și adresa eliberată de Ministerul Culturii, corespondența cu televiziunea română privind înregistrarea emisiunii cu începuturile și întemeierea ansamblului de dansuri populare amatori Dunărea-Corabia în 1975, toate acestea au fost depuse la dosarul de solicitarea de a deveni membru UCIMR, respins de instituția în cauză. Totodată, s-a solicitat efectuarea unei comparații între dosarul depus de petentă și dosarele anumitor colegi de ansamblu, care beneficiază de efectele Legii nr.8/2006 și cărora le-au fost admise dosarele. Demersurile petentei au fost fără rezultat, aceasta primind răspuns prin adresa nr. 524/10.04.2020, fiindu-i refuzată cererea de aderare.

20. În concluzie, petenta consideră că este discriminată în raport cu colegii ei, deoarece din anul 2012, aceasta a pierdut drepturile care i se cuveneau și pe care urma să le primească de la Casa de Pensii dacă ar fi fost membru UCIR. Se solicită admiterea petiției.

21. În susținerea celor menționate în petiție, s-au atașat la dosarul cauzei un set de înscrisuri reprezentând: legislație, corespondență între părți, corespondență cu alte instituții, regulament de aderare, adeverințe, planșe foto, memoriu de activitate, diplome, programe spectacole, legitimație eliberată de Asociația coregrafilor ansamblurilor folclorice ACAFR, referat și raport medical (filele 5-85 la dosar), precum și alte înscrisuri care probează activitatea petentei de artist amator și demersurile acesteia de a obține drepturile bănești care i se cuvin conform legii, alte declarații (filele 87-111 la dosar).

22. În notele scrise comunicate la dosar, petenta arată că intervențiile sale în relație cu UCIMR și CNCND s-au derulat în termenele legale. La UCIMR a fost depus dosarul pentru prima dată în anul 2012, dată la care a fost respins. Conform regulamentului de aderare la UCIMR, art. 10.1 și art. 12, dacă prima solicitare a fost respinsă, se mai poate depune o nouă cerere de aderare, aceasta a doua cerere fiind depusă de petentă în septembrie 2019, însoțită de toate actele solicitate la dosar.

23. Petenta a primit răspuns prin adresa nr. 1120/26.09.2019, în care UCIMR îi comunică faptul că, în urma studierii dosarului, s-a constatat că activitatea artistică se încadrează în categoria artiștilor amatori. Tot în aceeași adresă se face trimitere la adeverințe eliberate de instituții de cultură de recunoaștere națională, pe care petenta le-a comunicat odată cu solicitarea ei de aderare, împreună cu legitimația-atestat emisă de ACAFR, care îi recunoaște calitatea de dansator.

24. De asemenea, petenta a făcut demersuri și la Ministerul Culturii, unde a depus dosarul cu aceleași acte, considerând că în mod tendențios a fost direcționată de UCIMR către minister. Ministerul Culturii i-a răspuns petentei că nu are atribuții în a emite actele solicitate, petenta apreciind că UCIMR avea cunoștință de acest aspect.

25. În ceea ce privește excepția de tardivitate invocată de reclamată, petenta arată că, prin adresele comunicate asociației se poate dovedi că toate demersurile ei au avut continuitate, după cum urmează:

- Dosarul a fost depus prima dată la data de 23.09.2019, răspunsul comunicat petentei a fost primit la data de 07.10.2019 (data poștei);
- S-a trimis un memoriu președintelui UCIMR la data de 02.04.2020 iar răspunsul transmis petentei la memoriu a fost în data de 13.04.2020 (data poștei);
- Petenta s-a adresat CNCD la data de 08.04.2021 (în termenul legal prevăzut de art. 20 alin 1 din OG nr. 137/2000), depunând petiția care s-a constituit în dosarul nr. 276/2021.

26. În acest sens, petenta arată că nu a stat în pasivitate și în tot acest timp nu a lăsat termenele legale să se scurgă. Coroborând toate demersurile făcute și susținute, petenta consideră că UCIMR vrea să inducă în eroare cu trimitere la depunerea petiției ca fiind tardivă.

27. Se arată că dosarul depus la UCIMR a respectat în totalitate regulamentul de aderare la UCIMR, dovadă în acest sens fiind chiar adresa de răspuns primită în data de 26.09.2019 de la asociație, astfel încât aprecierile lor sunt inexacte.

28. Mai arată petenta că, la data depunerii, dosarele colegilor ei de ansamblu, care beneficiază de plata indemnizației, conform declarației acestora, aveau același conținut cu cel al dosarului ei, mai puțin răspunsul și înregistrările de la TVR, răspunsul Ministerului Culturii și multe fotografii care se găsesc doar în dosarul ei. Ca și comparație a dosarelor, colegii petentei au devenit membri UCIMR doar în baza unei declarații pe propria răspundere. În acest sens, se anexează declarații concludente ale foștilor colegi de ansamblu ai petentei, precum și memoriul de activitate al unui coleg decedat, memoriu de activitate care corespunde cu cel al petentei.

29. În concluzie, petenta consideră că este discriminată în comparație cu colegii săi de ansamblu, care au fost acceptați ca membri UCIMR și cărora li s-au eliberat adeverințe de membri pentru a beneficia de prevederile Legii nr. 8/2006.

30. În susținerea celor menționate în punctul de vedere, petenta a depus următoarele înscrisuri la dosar: adeverințe, dovada comunicării, memoriu de activitate, corespondență, adrese TVR și Ministerul Culturii, diplome, desfășurător/program spectacole, CD cu film documentar, legitimație-atestat, regulament (filele 123-193 la dosar).

Susținerile părții reclamate

31. Prin adresa înregistră cu nr. 4513/14.06.2021, partea reclamată transmite un punct de vedere prin care invocă tardivitatea depunerii petiției, susținând faptul că solicitarea petentei la UCIMR datează din anul 2012, cu o revenire în anul 2019.

32. Reclamata susține, de asemenea, că nici în anul 2012, dar nici în anul 2019, când petenta a revenit cu depunerea celei de-a doua solicitări, aceasta nu a depus toate documentele necesare, în conformitate cu regulamentul de aderare la asociația UCIMR.

33. De asemenea, reclamata precizează că i-a comunicat solicitantei ce documente lipsesc de la dosar, care sunt absolut necesare pentru ca dosarul să fie analizat, cu mențiunea că o condiție esențială pentru aderarea artiștilor amatori la UCIMR este că aceștia trebuie să fie personalități de excepție ale artei interpretative românești pe plan național și să ateste acest lucru prin documente oficiale.

34. Reclamata mai precizează faptul că unii artiști amatori au studii de specialitate și/sau

sunt certificați de instituțiile culturale ca fiind personalități de excepție ale artei interpretative românești și nu poate constitui un criteriu de discriminare față de cei care nu au aceste documente. În acest sens cauza a fost soluționată definitiv de către instanțele de judecată – a se vedea dosarul nr. 6506/99/2018, în care au fost pârâți împreună cu CNCD, instanța invocând aceleași aspecte argumentate în prezenta petiție.

35.

35. Reclamata mai precizează și faptul că petenta se putea adresa unei instituții de cultură de recunoaștere națională, în vederea obținerii unui document care să ateste experiența în domeniul personal de activitate artistică și faptul că este personalitate de excepție a artei interpretative românești, așa cum au făcut de altfel toți solicitanții aflați în situații similare.

36. Reclamata apreciază că petenta cunoaște foarte bine atât regulamentul de aderare la Asociația UCIMR cât și poziția asociației, acesteia fiindu-i explicat în nenumărate rânduri faptul că prevederile regulamentului de aderare sunt de strictă interpretare, documentele solicitate fiind analizate cumulativ. Apariția și existența unor reguli și/sau regulamente au scopul de a permite accesul în cadrul unor entități juridice doar acelor persoane cărora li se adresează scopul înființării acelor instituții.

37. Cu privire la criteriile pe care solicitanta nu le-a dovedit, așa cum de altfel i-a fost transmis de multe ori acesteia, reclamata arată că acestea nu sunt unele de natură să elimine sau să împiedice persoanele fizice în a deveni membri UCIMR, având în vedere scopul acestei asociații. Astfel, susținerile petentei sunt nefondate, cererea de aderare a petentei nu a fost respinsă, dosarul fiind în așteptarea documentelor solicitate.

38. În ceea ce privește susținerile petentei referitoare la faptul că a pierdut "niște drepturi", reclamata consideră că acestea sunt total nefondate, în condițiile în care solicitanta nu a completat dosarul de aderare cu documentele lipsă. De la obligativitatea solicitantului de a depune actele de studii există și excepții, și anume: "lipsa documentelor poate fi suplinită prin documente oficiale care să ateste experiența în domeniul personal de activitate artistică, emise de instituții de cultură de recunoaștere națională". Petenta se putea adresa unei instituții de cultură de recunoaștere națională, în vederea obținerii unui document care să ateste experiența în domeniul personal de activitate artistică și faptul că este personalitate de excepție a artei interpretative românești, așa cum au făcut de altfel toți solicitanții aflați în situații similare.

39. Se arată că beneficiile Legii nr. 8/2006 au fost obținute datorită activității asociației în domeniul culturii, care a generat obținerea recunoașterii Asociației UCIMR ca entitate de utilitate publică.

40. În concluzie, reclamata solicită respingerea petiției.

Hotărârea Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării și măsurile dispuse prin Sentința civilă nr. 201/2023 a Curții de Apel Craiova pronunțată în dosarul nr. 369/54/2023

41. Prin Hotărârea CNCD nr. 359 din 22.06.2022 s-a constatat:

1. Admiterea excepției tardivității privind introducerea petiției pentru faptele petrecute în anul 2012, conform art. 20 alin 1 din OG nr. 137/2000

În motivarea soluției, Colegiul director a reținut următoarele:

"Referitor la excepția privind tardivitatea depunerii petiției pentru faptele petrecute în 2012, având în vedere că, fapta dedusă soluționării excede termenului de un an prevăzut de art.

20, alin. 1 din OG nr. 137/2000, iar petiția a fost înregistrată la Consiliul pentru Combaterea Discriminării în data de 12.04.2021, Colegiul director apreciază că, în urma analizei situației juridice existente, conform atribuțiilor stabilite prin OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu poate analiza aspecte care s-au desfășurat anterior termenului acordat prin prevederile legale în vigoare.

În consecință, Colegiul director va admite *excepția privind tardivitatea depunerii petiției la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării pentru faptele petrecute în anul 2012*, atunci când petenta precizează în petiție că a depus dosarul la Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România - UCIMR.

De asemenea, Colegiul director mai reține faptul că petenta a formulat plângere în instanță, soluționată definitiv, a se vedea dos. nr. 6506/99/2018, în care partea reclamată a fost pârâtă împreună cu CNCD, în instanță invocându-se aceleași aspecte relatate și în prezenta petiție.”

42. Curtea de Apel Craiova– Secția de Contencios administrativ și fiscal, prin sentința civilă nr. 201/26.05.2023 a dispus:

- *admite în parte acțiunea formulată de reclamanta ..... (...) în contradictoriu cu pârâții Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (...) și Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România (...).*
- *anulează Hotărârea nr. 359/22.06.2022, a CNCD din dosarul CNCD nr. 276/2021 și obligă pârâtul CNCD să soluționeze pe fond petiția reclamantei.*

43. Recursul declarat de CNCD împotriva sentinței civile nr. 201/2023, pronunțată de Curtea de Apel Craiova în dosarul nr. 369/54/2023 a fost respins.

IV. Cadrul legal aplicabil

44. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 1 Statul român

(3) „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

Art. 4 Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni

(2) „România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Art. 15 alin. (1) Universalitatea

(1) „Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”

Art. 16 Egalitatea în drepturi

*„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.
(2) Nimeni nu este mai presus de lege.”*

Art. 20 - Tratatul internațional privind drepturile omului

*„(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.
(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”*

OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată

Art. 2 alin (1)

(1) ”Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice. (...)”

(3) ”Sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificative obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluiași scop sunt adecvate și necesare.”

(4) ”Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

Art. 20 alin. (6)

”Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”

Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale:

Art. 14 - Interzicerea discriminării

“Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasa, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice alta situație.”

Protocolul nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului

Art. 1 - Interzicerea generală a discriminării

“1. Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nicio discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”

Principiile de analiză

Litera și spiritul Constituției României interzic ambele fețe ale discriminării: atât cea formală cât și cea substanțială.

Suntem în prezența discriminării formale sau *de jure* atunci când există o diferențiere sau un tratament diferit între două persoane sau situații neexistând nici o distincție relevantă între ele. Astfel, Curtea Constituțională a statuat în mod constant că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.¹

Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „*principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:*

- la **situații egale trebuie să corespundă un tratament egal**,
- la **situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”² în această situație.

În cazul discriminării **substanțiale sau de facto**, atunci când se tratează într-o manieră identică două sau mai multe persoane sau situații care sunt în fapt diferite, Curtea Constituțională a arătat că tratarea diferită a unor probleme ce țin de inegalitate nu este numai permisă, ci chiar cerută.

Principiul egalității nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul nu poate fi decât diferit.”³

Totodată conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, diferența de tratament devine discriminare, în sensul art. 14 din Convenție, atunci când autoritățile statale induc distincții între situații analoage sau comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Astfel, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, trebuie stabilit că persoanele care se află în situații analoage sau comparabile beneficiază de un tratament preferențial, și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă (Fredin c. Suediei, Hoffmann c. Austriei, Spadea și Scalabrino c. Italiei, Stubbings și alții c. Regatului Unit).

¹ Decizia nr. 349/2001, M.Of. nr. 240/2002,

² Decizia nr. 312/2001, M.Of. nr. 99/2002, Decizia nr. 82/2002, M.Of. nr. 261/2002

³ Decizia nr. 116/2002, M. Of. Nr. 317/2002, Decizia nr. 92/2002, M.Of. nr. 338/2002.

Discriminarea directă

Suntem în prezența discriminării directe atunci când:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- prin comparație cu modul în care **au fost sau ar fi tratate** alte persoane aflate într-o situație similară;
- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria "criteriului protejat".

Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile;
- în cazul criteriului de vârstă: tratamentul diferențiat nu este justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare – justificarea obiectivă se aplică doar în cazul criteriului vârstei.

Aplicarea principiilor la speță

44. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra posibilei fapte de discriminare asupra petentei, aceasta reclamând faptul că i-a fost refuzată solicitarea de a deveni membră a Asociației Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România (UCIMR) prin respingerea dosarului de artist amator depus la asociație, sens în care nu poate beneficia de indemnizația lunară acordată pensionarilor sistemului public de pensii, care sunt membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publice, drepturi conferite prin Legea nr. 8/2006.

45. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor OG nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată. Astfel, Colegiul director analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al OG nr.137/2000 republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

46. Potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, prin discriminare se înțelege acel tratament diferențiat ce are la bază un criteriu, dintre cele prevăzute în lege, și care are drept scop sau efect un tratament injust raportat la o speță dată.

47. Colegiul director analizează dacă în cazul semnalat de petentă se întrunesc condițiile pentru existența unei fapte de discriminare. Pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind discriminatorie aceasta trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

a) existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile;

b) existența unui criteriu de discriminare conform art. 2, alin. 1 din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare;

c) tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege;

d) tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

Astfel, se poate considera discriminare:

* o diferențiere

* bazată pe un criteriu

* care atinge un drept

* dreptul să fie justificat.

48. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

49. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă *atinge un drept*, oricare dintre cele garantate de tratatele internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (OG nr. 137/2000, art. 1 alin. 2: *„Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]*”, art. 2 alin. 1: [...]*„restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]*”; Protocolul 12, art. 1 alin. 1: *„Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]*”.

50. Astfel, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamata

ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

51. În anumite situații legislația europeană și cea a României prevede posibilitatea justificării obiective a unei fapte de diferențiere. Justificarea obiectivă include existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare. În analiza scopului legitim, trebuie analizată existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere. În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere. În acest sens, în conformitate cu prevederile art. 5 din OG nr. 137/2000, justificată obiectiv poate fi diferența de tratament bazată pe o caracteristică legată de criteriile prevăzute la art. 2 alin. (1), atunci când, în temeiul naturii activităților ocupaționale sau al contextului în care acestea se desfășoară, o asemenea caracteristică reprezintă o cerință profesională. Condițiile care trebuie îndeplinite pentru ca tratamentul diferențiat să fie exceptat din sfera contravenționalului în cazul impunerii unei anumite cerințe în contextul profesional sunt: cerința profesională să fie reală și determinantă; obiectivul să fie legitim, iar cerința proporțională.

52. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din OG nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță trebuie să fie corelat cu apartenența lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, respectiv art. 2 alin. (1) din OG nr. 137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definit în art. 2 din OG nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile.

53. Criteriile enumerate de OG nr. 137/2000 sunt doar ilustrative, nu exhaustive, precizând „sau oricare alt criteriu”, însă aceste criterii, conform cauzisticii CEDO, trebuie să reprezinte caracteristici personale pe baza cărora persoane sau grupuri de persoane pot fi deosebite unele de altele (Kjeldsen, Busk Madsen și Pedersen împotriva Danemarcei, 7 decembrie 1976, §56). „Art. 14 nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe «statut», pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele” (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §55), menționând că noțiunea „*orice altă situație*” trebuie să se interpreteze cât mai larg posibil (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §56-61), cu atât mai larg cu cât dreptul atins este considerat a fi mai important (Clift împotriva Regatului Unit, 13 iulie 2010, §62).

54. Ori, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai în baza apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în

cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al OG nr. 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petentă constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

55. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin. (1) din OG nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale discriminării. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. (1) și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* din cauza apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

56. În speța de față, Colegiul director reține invocarea criteriului “artist amator” (i.e. *orice alt criteriu*), petenta menționând că, în calitatea sa de artist amator a depus dosarul împreună cu cererea de aderare pentru a deveni membru al Asociației UCIMR, în acest fel putând beneficia de o indemnizație lunară acordată pensionarilor sistemului public de pensii, reglementată de prevederile Legii nr. 8/2006 privind instituirea indemnizației pentru pensionari, membri ai uniunilor de creatori legal constituite și recunoscute ca persoane juridice de utilitate publică.

57. Examinând conținutul petiției, materialul probator depus la dosar și legislația în vigoare, Colegiul director urmează a analiza posibila încălcare a dreptului petentei de a fi admisă ca membru al Asociației Uniunea de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România.

58. Din înscrisurile depuse la dosar, Colegiul director reține că petenta a formulat în data de 21.12.2018 o solicitare de a deveni membră a Uniunii de Creație Interpretativă a Muzicienilor din România, considerând că, față de noile prevederi ale regulamentului de aderare la Asociația UCIMR, îndeplinește condițiile prevăzute. În urma răspunsului primit de la asociație în data de 16.01.2019⁴, petenta a revenit în data de 23.09.2019 cu cererea de aderare și depunerea documentației necesare, solicitate la dosarul personal pentru a deveni membră a asociației.

59. Regulamentul de aderare la UCIMR a fost modificat în mai multe rânduri, pentru ca, prin regulamentul în vigoare între 11.09.2018 (data actualizării) – 23.09.2019 (data depunerii solicitării), să se prevadă faptul că:

⁴ Adresa UCIMR nr. IES-41/16.01.2019 (fila 9 la dosar)

“Arțiștii amatori pot dobândi calitatea de membru al UCIMR doar dacă sunt personalități de excepție ale artei interpretative muzicale românești pe plan național și dovedesc aceasta prin documente oficiale.”(art.5)

„Pentru a putea deveni membru al UCIMR, orice solicitant trebuie să depună un dosar personal în care să fie prezentată activitatea artistică desfășurată, însoțită de documente justificative.” (art. 6).

De asemenea, în regulamentul se prevede faptul că lipsa documentelor [acte de studii în specialități muzicale sau conexe acestora (balet/dans etc.), cum ar fi: diplomă de academie/universitate de muzică, conservator, liceu de muzică/coregrafie, diplomă de școală populară de artă sau alte diplome de studiu în domeniul artei interpretative] *poate fi suplinită prin documente oficiale care să ateste experiența în domeniul personal de activitate artistică interpretativă, emise de Ministerul Culturii și Identității Naționale* (art. 7, lit C, pct 1 din Regulamentul de aderare la UCIMR).

60. Din punctul de vedere al părții reclamate, Colegiul director reține faptul că cererea petentei nu a fost respinsă, Asociația UCIMR comunicându-i solicitantei că este necesar ca, în termen de 6 luni, să își completeze dosarul personal, respectiv să depună o nouă cerere de aderare însoțită de documentele necesare prevăzute la art. 7 din Regulamentul de aderare, în funcție de categoria artistică la care se încadrează. La noua cerere depusă în data de 23.09.2019, reclamata a comunicat petentei faptul că, în urma studierii dosarului s-a constatat că activitatea artistică a acesteia se încadrează în categoria artiștilor amatori, referindu-se în cuprinsul adresei și la prevederile art. 5 din Regulamentul de aderare, conform cărora a solicitat petentei să transmită documente oficiale, care să ateste îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 5 și totodată, să depună documentele prevăzute de art. 7 lit c) din regulamentul, cu mențiunea că termenul de completare a dosarului este de 6 luni, în caz contrar urmând să se aplice prevederile regulamentulului cu privire la acest aspect.

61. La memoriul adresat reclamatei UCIMR depus de petentă la data de 09.04.2020, asociația a reiterat, ca răspuns, necesitatea ca solicitanta să facă demersuri în vederea obținerii documentelor indicate în corespondența anterioară, respectiv să transmită documente oficiale emise de o autoritate într-un domeniu (instituții de cultură de recunoaștere națională), prin care se atestă calitatea sa de personalitate de excepție. Art. 10.1 din Regulamentul de aderare conferă postulantei dreptul de a depune înscrisuri doveditoare în îndeplinirea cererii inițiale pentru completarea dosarului cu documentele solicitate. În acest sens, se constată faptul că petentei nu i-a fost respinsă cererea de aderare ci, în conformitate cu art. 10.2 din regulamentul, soluția considerată în cazul ei a fost că dosarul este incomplet și sunt solicitate documente pentru completare, respectiv documentele oficiale (recomandări, adevăruri) prin care se atestă un anumit fapt sau se recunoaște un drept.⁵

62. Colegiul director mai reține că, în urma demersurilor efectuate de petentă pentru obținerea unei adevăruri care să ateste experiența în domeniul personal de activitate artistică interpretativă, Ministerul Culturii i-a comunicat acesteia faptul că, în conformitate cu prevederile HG nr. 90/2010 precum și ale Regulamentului de organizare și funcționare instituția în cauză nu are atribuții în a emite un asemenea act. Astfel, în modul de lucru al celor două entități, se poate sesiza existența unor inadvertențe între cerința impusă de art.

⁵ Adresa UCIMR nr. IES-1120/26.09.2019 (fila 10 la dosar)

7 lit C, pct 1 din Regulamentul de aderare la UCIMR privind *prezentarea unui document oficial emis de Ministerul Culturii și Identității Naționale* și prevederile legale privind organizarea și funcționarea Ministerului Culturii.

63. În ceea ce privește comparația efectuată de petentă cu colegii săi de ansamblu, care au fost acceptați ca membri UCIMR prin admiterea dosarelor și cărora li s-au eliberat adeverințele necesare pentru instituirea indemnizației lunare de care beneficiază prin efectul Legii nr. 8/2006, se constată faptul că pe toată durata situației expusă în petiție (anii 2012–2018-2019), atât regulamentul cât și condițiile de aderare la asociație au fost modificate în esența lor în mai multe rânduri. Deși petenta aduce în sprijinul petiției sale declarațiile unor colegi de ansamblu, nu se poate stabili cu exactitate că, în analiza documentelor depuse de solicitanți, aceștia s-au aflat în aceeași situație cu petenta și li s-au aplicat aceleași prevederi și condiții privind aderarea la Asociația UCIMR.

64. În concluzie, Colegiul director apreciază că plângerea, astfel cum este formulată, nu este de natură a evidenția niciun element de fapt care ar permite, sub aspectul scopului sau efectului creat, reținerea unui comportament factual de restricție, preferință, excludere sau deosebire aplicat direct petentei, în raport cu persoane aflate în situații analoage, din cauza unui criteriu determinat și care a avut drept consecință juridică afectarea unui drept prevăzut de lege în beneficiul său. Petentei nu i-a fost respinsă cererea de aderare ca membru al Asociației UCIMR ci i-a fost comunicat faptul că dosarul trebuie completat cu documentele lipsă, cu mențiunea că o condiție esențială pentru aderarea artiștilor amatori la Asociația UCIMR este ca aceștia să fie personalități de excepție ale artei interpretative românești pe plan național și să ateste acest lucru prin documente oficiale. Petenta nu a depus la dosar, în completarea cererii, documentele solicitate conform Regulamentului de aderare, dosarul fiind în așteptarea documentelor solicitate, în termenul menționat.

65. În consecință, Colegiul director constată că, pentru fapta reclamată în prezenta speță, nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare potrivit prevederilor OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, lipsă drept încălcat.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi a membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, lipsă drept încălcat;
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA - Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA - Membru

JURA CRISTIAN – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA - Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN– Membru

Data redactării: 18.03.2025

Redactată și motivată F.L.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și a Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.